ZWIĄZEK SPÓŁDZIELNI ZAROBKOWYCH I GOSPODARCZYCH
IM. KS. PIOTRA WAWRZYNIAKA
POZNAŃ, PLAC WOLNOŚCI 18 m. 14 — TELEFON nr 27-92

BIULETYN PRASOWY

Rok III.

Nr 3. Poznań, dnia 1 lutego 1939 r.

ROZWÓJ MLECZARŃ SPÓŁDZIELCZYCH W WOJEWÓDZTWIE POZNAŃSKIM.

W roku ubiegłym, w związku ze zmianami granic niektórych województw, nastąpiły także przesunięcia w organizacji i okręgowej przynależności pewnej liczby spółdzielni mleczarskich. Okręgowy Związek Spółdzielni Rolniczych i Zarobkowo-Gospodarczych w Poznaniu przekazał 8 mleczarń Okręgowi toruńskiemu, przejął natomiast 19 mleczarń z Okręgu warszawskiego. Po uwzględnieniu powyższych zmian Okręgowy Związek w Poznaniu zrzeszał w dniu 31. 12. 1938 r. 51 mleczarń spółdzielczych z 134 zakładami pomocniczymi. Stale wzrasta ilość spółdzielni posiadających uprawnienia eksportowe. Okręg poznański ma ich 30. W ciągu 1938 roku wydano 14 oświadczeń o celowości i potrzebie nowych spółdzielni mleczarskich; z liczby tej uruchomiono dotychczas 11. Nowe spółdzielnie mleczarskie powstają głównie na miejscu zlikwidowanych mleczarń prywatnych, nie odpowiadających wymaganiom ustawy o mleczarstwie. Dostawa mleka do polskich mleczarń związkowych woj. poznańskiego w dawnych granicach wyniosła w czasie od 1 stycznia do 30 września 1938 r. 107.770 tys. litrów wobec 72.083 tys. w analogicznym okresie czasu 1937 r.

Równocześnie ze wzrostem mleka poprawiły się także wypłaty, które w porównaniu z trzecim kwartałem były wyższe w kwartale czwartym ub. r.

Akcja budowy, przebudowy i modernizacji budynków i licznych urządzeń mleczarskich popierana jest przez poznański oddział P. B. R., który udziela potrzebnych kredytów.

Poza działalnością rewizyjną urządził Związek Okręgowy cztery konferencje obwodowe o charakterze instrukcyjnym, na których wdrażano członków rad nadzorczych spółdzielni mleczarskich do racjonalnego i wnikliwego przeprowadzania nadzoru i kontroli gospodarki spółdzielni.

AKCJA KREDYTOWA PAŃSTWOWEGO BANKU ROLNEGO W MLECZARSTWIE.

Inwestycje przeprowadzane w mleczarstwie, dokonywane są przy pomocy kredytowej Państwowego Banku Rolnego. I tak w ciągu roku 1938 Oddział P. B. R. w Poznaniu przyznał 16 spółdzielniom mleczarskim w Wielkopolsce kredytów na sumę okrągło 428 tys. zł, z czego na budynki 139 tys. zł, na maszyny 289 tys. zł.

Wypłacił natomiast w ciągu 1938 r. 8 spółdzielniom 550 tys. zł. Kredyty powyższe przeznaczone były na inwestycje budynkowe, maszynowe, względnie na modernizację mleczarń, w celu przystosowania ich do nowych dziedzin wytwórczości n. p. produkcji kazeiny i t. p.

W POWIECIE CZARNKOWSKIM POWSTAŁA NOWA SPÓŁDZIELNIA MLECZARSKA.

W ostatnim czasie powołano do życia w Wielkopolsce kilka nowych spółdzielni, między innymi zor-

ganizowano spółdzielnię mleczarską w Lubaszu.

Nowa placówka spółdzielczego przemysłu rolnego zawdzięcza swoje powstanie inicjatywie pp. Henryka Cegielskiego z Bzowa, M. Z. Szułdrzyńskiego i W. Magdziarza.

Spółdzielnia mleczarska w Lubaszu to jedyna polska spółdzielnia mleczarska w powiecie czarnkowskim. Poświęcenie nowej spółdzielni w Lubaszu odbyło się dnia 14 stycznia br. w obecności ponad 50 członków oraz zaproszonych gości i sympatyków. Życzenia nowej placówce składali p. mgr Henryk Świtalski — Dyrektor Okręgowego Związku Spółdzielni Rolniczych i Zarobkowo-Gospodarczych w Poznaniu, p. Witold Dobroczyński — Dyrektor Związku Gospodarczego Spółdzielni Mleczarskich, p. Lipowicz — Prezes Pow. Towarzystwa Kółek Rolniczych oraz p. Malcan w imieniu Towarzystwa „Alfa Laval".

NA ŚLĄSKU POWSTAJE OKRĘGOWY ZWIĄZEK SPÓŁDZIELNI ROLNICZYCH I ZAROBKOWO - GOSPODARCZYCH R. P.

Od czasu połączenia związków rewizyjnych w r. 1935 spółdzielnie kredytowe i rolnicze na Śląsku należą do Okręgowego Związku Spółdzielni Rolniczych i Zarobkowo-Gospodarczych w Krakowie. Ze względu na dawniejsze odrębne tradycje i całkiem inne warunki, spółdzielnie śląskie od dawna dążyły do stworzenia własnej terenowej organizacji. Sprawę tą przynagliło przyłączenie Zaolzia do Polski, które, jak wiadomo, posiada rozwiniętą sieć spółdzielni kredytowych i rolniczych.

Zagadnienie powyższe było ostatnio przedmiotem konferencji śląskich przedstawicieli spółdzielczości, która odbyła się w województwie w Katowicach. Wobec zgodności poglądów wszystkich decydujących czynników liczyć się należy z powołaniem do życia Okręgowego Związku Spółdzielni Rolniczych i Zarobkowo-Gospodarczych na Śląsku w najbliższych miesiącach.

SPÓŁDZIELCZOŚĆ NA MIĘDZYNARODOWYM KONGRESIE ROLNICZYM W DREŹNIE.

Międzynarodowy Związek Rolniczy (Cenfédération Internationale de l'Agriculture) z siedzibą w Paryżu, organizuje w dniach od 6 do 12 czerwca bieżącego roku osiemnasty z kolei Międzynarodowy Kongres Rolniczy w Dreźnie. Podczas Kongresu odbędzie się także Walne Zebranie Komisji Specjalnej spółdzielczości rolniczej.

W poszczególnych sekcjach toczyć się będą obrady na następujące tematy: polityka agrarna i gospodarka wiejska, nauczanie i działalność instrukcyjna w rolnictwie, produkcja roślinna — winnictwo, sadownictwo, warzywnictwo, produkcja zwierzęca, życie wiejskie i rola kobiety na wsi, ostatnie zdobycze nauk rolniczych i t. p.

W sekcji spółdzielczości omawiane będą zagadnienia związane z rolą związków spółdzielczych w dziedzinie handlu wewnętrznego i zagranicznego produktami pochodzenia roślinnego i zwierzęcego; przewidziane są także referaty na temat rolniczych spółdzielni wytwórczych i sposobów spółdzielczego przetwórstwa owoców i jarzyn.

Szereg czołowych organizacji rolniczych w Polsce należy do wspomnianego Międzynarodowego Związku Rolniczego; w szczególności zaś do Komisji Specjalnej Spółdzielczości należy Związek Spółdzielni Rolniczych i Zarobkowo-Gospodarczych Rzeczypospolitej Polskiej.

UDZIAŁ SPÓŁDZIELCÓW W TRZECIM ZJEŹDZIE POLAKÓW Z ZAGRANICY.

W programie trzeciego Zjazdu Polaków z Zagranicy, który odbędzie się przy końcu lipca i na początku sierpnia br., przewidziane są także konferencje spółdzielcze. Projektowany jest zjazd spółdzielców-Polaków z wszystkich krajów; Zjazd ten ma się przyczynić do zacieśnienia łączności z działaczami spółdzielczymi w Polsce; ma być ustalony

program stałej współpracy pomiędzy polskimi organizacjami spółdzielczymi, krajowymi i zagranicznymi. Zjazd ten niewątpliwie wskaże na doniosłość znaczenia organizacji spółdzielczych wśród Polaków za granicą, które, organizując pod względem gospodarczym ludność polską, są najpewniejszą ostoją jej interesów materialnych i narodowych.

SPÓŁDZIELNIE A SPÓŁKI UDZIAŁOWE O KAPITALE ZMIENNYM.

Niebawem ma wejść pod obrady Sejmu projekt ustawy o spółkach udziałowych o kapitale zmiennym. Jako ogólną charakterystykę można by podać, że projektowana spółka udziałowa łączy w sobie cechy spółdzielni i spółki z ograniczoną odpowiedzialnością.

Zewnętrzną cechą spółdzielni jest to, że jej skład osobowy w miarę wstępowania nowych członków i występowania dawnych, a wraz z tym i stan kapitału udziałowego może być zmienny. Wspomniany wyżej projekt wprowadza nowy typ spółki zarobkowej, która jednak różni się tym od już istniejących spółek, że kapitał jej, jak i skład osobowy również może być zmienny. W porównaniu do spółdzielni jest jednak jedno ograniczenie; spółka taka musi mieć pewne minimum kapitału udziałowego — mianowicie 2.500 zł, zaś wysokość udziału określono na minimalnie 25,— zł, co przy spółdzielniach nie zachodzi.

W dotychczasowych spółkach kapitał minimalny wynosi 10.000 zł, jeśli chodzi o spółki z ograniczoną odpowiedzialnością i 250.000 zł przy spółkach akcyjnych. Projektowanym spółkom zakreślono i górną granicę kapitału udziałowego, mianowicie kapitał nie może przekroczyć 250.000 zł. Po osiągnięciu pewnego rozwoju spółka taka będzie musiała ulec przeobrażeniu w spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością lub spółkę akcyjną.

Projekt ten spotkał się w prasie z różnorodną oceną.

Z DZIAŁALNOŚCI „ROLNIKA" W OPOLU.

Ze sprawozdania za rok 1937 wynika, że obroty towarowe „Rolnika" w Opolu mimo poważnych trudności i przeszkód wzrosły o 4% w porównaniu do 1936 r. i przekroczyły 1,5 mil. RM. Suma bilansowa wynosiła 437.647,— RM. nadwyżka osiągnięta w roku 1937 — 2.425 RM. Świeżo założona filia w Katowicach rozwija się pomyślnie. „Rolnik" Opolski posiada także filje w Oleśnie i Dobrodzieniu.

Wydawca: Związek Spółdzielni Zarobkowych i Gospodarczych im. Ks. Piotra Wawrzyniaka

Redaktor: mgr. Zygmunt Węgrzyk.

Odbito w Drukarni Współczesnej — Poznań, Plac Wolności 18.